



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

| | |
|----------------------------|---|
| Název projektu | Rozvoj vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě |
| Registrační číslo projektu | CZ.02.2.69/0.0./0.0/16_015/0002400 |

Prezentace předmětu:
PODNIKÁNÍ V CESTOVNÍM RUCHU

Vyučující:
Doc. Ing. Pavlína Pellešová, Ph.D.
Ing. Patrik Kajzar, Ph.D.



**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ



**SILESIAN
UNIVERSITY**
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

SDRUŽOVÁNÍ PODNIKŮ, PROFESNÍ SDRUŽENÍ A ASOCIACE V CESTOVNÍM RUCHU

Obsah přednášky

**Procesy sdružování podniků,
způsoby
a motivy koncentrace.**



Procesy sdružování podniků

- ✓ koncentrace a specializace hospodářských činností probíhá v národních hospodářství jednotlivých zemích od nepaměti,
- ✓ **specializace (dělbá práce)** - dochází k osamostatňování celých oborů, odvětví podniků, rozlišujeme:
 - specializaci předmětnou (výrobní součástkovou),
 - specializace technologickou (členění výroby podle technologií) apod.

Procesy sdružování podniků



- ✓ vybrané formy sdružování a koncentrace podniků:
 - zájmová sdružení a pracovní společenství,
 - konsorcium,
 - společný podnik,
 - kartel,
 - trust,
 - Franchising,

Procesy sdružování podniků



- fúze,
- akvizice,
- strategické aliance,
- koncern,
- holdingová společnost,
- nadnárodní společnosti.



Procesy sdružování podniků

Zájmová sdružení a pracovní společenství

- ✓ dobrovolné sdružení podniků nebo pracovníků,
- ✓ podporují zájmy svých členů, poskytují jim vybrané služby, probíhá spolupráce se zahraničními partnery apod.,
- ✓ dbají o zvyšování kvality poskytovaných služeb v oboru, pomáhají prosazovat zájmy svých členů a pravidelně informují členskou základnu o novinkách v oboru,
- ✓ příklady:
 - AHR ČR,
 - Asociace cestovních kanceláří ČR,
 - Asociace turistických informačních center ČR,
 - Svaz obchodu a cestovního ruchu České republiky, apod.

Procesy sdružování podniků



Zájmová sdružení

- ✓ Asociace hotelů a restaurací České republiky (AHR ČR):
 - občanské sdružení, profesní a nepolitická organizace,
 - sdružuje majitele a provozovatele hotelů, penzionů, restaurací, odborných škol, ale i partnerů nabízejících produkty pro ubytovací či restaurační provozy,
 - sekce hotelová, gastronomická, odpovědného podnikání a vzdělávací jsou odborné a poradní skupiny Asociace.

Procesy sdružování podniků



Zájmová sdružení

- ✓ Asociace turistických informačních center ČR (A.T.I.C. ČR):
 - profesní organizací informačních center (kanceláří),
 - zajišťují činnost v cestovním ruchu a tím pomáhají rozvoji cestovního ruchu v ČR. A.T.I.C. ČR,
 - samostatné, dobrovolné profesní sdružení, které je nezávislé vůči vládě, zastupitelským orgánům, politickým stranám, podnikatelským subjektům a organizacím,
 - Jednotná klasifikace turistických informačních center (TIC) ČR je jediným stávajícím systémem certifikace TIC.

Procesy sdružování podniků



Zájmová sdružení

- ✓ Asociace cestovních kanceláří České republiky (ACK ČR):
 - první profesní sdružení cestovních kanceláří v ČR,
 - posláním asociace je zastupování a ochrana hospodářských zájmů členů a podpora jejich informovanosti, rozvíjení jejich činností, profesní prestiže a také spolupráce na tvorbě legislativy,
 - zasazuje proti nekalé konkurenci a poškozování pověsti cestovního ruchu v České republice,
 - prezentuje členské organizace na veletrzích ČR,
 - podává informace o členech a jejich nabídce.

Procesy sdružování podniků



Zájmová sdružení

- ✓ Asociace průvodců České republiky (AP ČR):
 - občanské sdružení průvodců v oblasti ČR,
 - členy jsou kvalifikovaní průvodci doprovázející zájezdy cizích i domácích turistů u nás, zahraniční zájezdy, místní odborní průvodci, ale i průvodci v památkových objektech naší země,
 - předmět činnosti asociace - hájit profesní zájmy členů, společensky sdružovat průvodce, podílet se na kvalifikačních zkouškách a dalším vzdělávání průvodců, všestranně propagovat a prezentovat služby svých členů.

Procesy sdružování podniků



SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

Zájmová sdružení

- ✓ Asociace kuchařů a cukrářů České republiky (AKC ČR):
 - vznik 1993, dříve Svaz kuchařů od r. 1903,
 - dobrovolná nepolitická organizace,
 - zabývá se gastronomií i v jejích širších souvislostech a podporuje veškeré formy spolupráce, které vedou k naplňování jejích hlavních cílů,
 - pro členy i veřejnost pořádá gastronomické akce - odborné přednášky, semináře a tréninky, celonárodní soutěže i soutěže s mezinárodní účastí, výstavy i další kulturní akce,
 - soutěže - Kuchař roku, Cukrář roku, Gastro Junior či Gastro Hradec ...,
 - hlavní cíle: <http://www.akc.cz/kdo-jsme.php>

Procesy sdružování podniků



Zájmová sdružení

- ✓ Svaz obchodu a cestovního ruchu České republiky (SOCR ČR):
 - vrcholové, nezávislé, dobrovolné a lobistické sdružení reprezentanta svazů, asociací, velkých retailových a distribučních společností, spotřebních družstev, obchodních aliancí a franchi-singových sítí, malých a středních firem obchodu, hotelů, pohostinství, cestovního ruchu a souvisejících služeb.



Procesy sdružování podniků

Konsorcium

- ✓ založeno za účelem uskutečnění určitého podnikatelského záměru, je tedy dočasné,
- ✓ nejčastější formou je sdružení dvou mezinárodních podniků,
- ✓ v případě konsorcia hotelů je navzájem spojuje společné logo a mají společný marketing zaměřený na cílové trhy.

Procesy sdružování podniků



Společný podnik

- ✓ sdružení dvou nebo více podnikatelů, se stejným vlivem na rozhodování,
- ✓ např. Joint Ventures, spojení rakouské sítě hotelů Vienna House a thajské společnosti AHS. Hotelové sítě vytvořily joint ventures k tomu, aby došlo k další expanzi nových hotelů, zejména v Evropě a Asii, pod jejich značkou.



Procesy sdružování podniků

Kartel

- ✓ skupina výrobců nebo obchodníků ze stejného oboru, kteří vytvářejí společnou prodejní organizaci,
- ✓ hlavním cílem sdružování podniků je odstranit konkurenci, a tím pádem zvýšit zisk,
- ✓ v České republice kartelové obchody patří mezi nezákonné aktivity.



Procesy sdružování podniků

Trust

- ✓ v USA je původem monopolní spojení obchodních společností, vznikla převodem akcií do trustu a jejich výměna za trustové certifikáty,
- ✓ v Evropě se často místo „trust“ používá označení pro jakýkoliv velký podnik v rámci svého monopolního postavení, tak i druh investiční činnosti,
- ✓ příklad trustu - v bývalém Československu v rámci ČEDOKu nově vzniklá hospodářské organizace v roce 1971 pod názvem „Trust podniků cestovního ruchu“ se sídlem v Praze.

Procesy sdružování podniků



Franchising

- ✓ nová forma sdružování podniků,
- ✓ ústní, tak i písemná forma,
- ✓ poskytovatel franchisy (franchisor) poskytuje jinému subjektu (příjemci franchisy) povolení vystupovat pod svým obchodním jménem, užívat značku, logo nebo jinou charakteristiku,
- ✓ v ČR je největší zastoupení franchisy v oblasti gastronomie - restaurace, hotely, kavárny a pekárenské prodejny,
- ✓ rozšířený koncept franchisy v ČR - koncepty rychlého občerstvení - je McDonald's, Pizza Hut, apod.

Koncentrace podniků



- ✓ Pellešová (2013) proces koncentrace probíhá 3 způsoby:
 - vnitřní růst, kdy určité subjekty rostou rychleji než subjekty konkurenční,
 - vnější růst, kdy subjekty se spojují, slučují,
 - vytlačení, kdy určité subjekty vypadávají z trhu.

Koncentrace podniků



✓ Synek, Kislíngerová a kol. (2010) - hlavní **důvody fúzí** :

- synergický efekt,
- existenci volných peněz,
- daňové výhody,
- pokles rizika,
- rozšíření trhů.

Koncentrace podniků



- ✓ celosvětový trend - **koncentrace podniků**, resp. vznik nadnárodních společností - zakládají dceřiné společnosti ve více zemích,
- ✓ prostřednictvím **fúzí a akvizic** se zvyšuje koncentrace tržní síly v jednotlivých odvětvích na několik málo hráčů.

Formy koncentrace podniků



- ✓ **fúze** - sloučení společnosti a **akvizice** - odkoupení nebo jiný způsob získání společnosti = nástroj, jak firmy mohou získat konkurenční výhodu a to zejména v soukromém sektoru,
- ✓ Rozlišujeme:
 - fúzi horizontální - slučují se podniky stejného odvětví,
 - vertikální fúzi - podniky na sebe navazující v různých výrobních fázích,
 - konglomerátní fúzi - spojení podniků bez vzájemných vazeb,
 - Příklad - spojení podniků Jin Jiang International a Plateno Hotel Group.
 - Vochozka, Mulač a kol., (2012), Synek, Kislíngerová a kol. (2010), Žák (2006), Pellešová (2013)

Formy koncentrace podniků



Strategické aliance

- ✓ je organizační systémově integrační forma, která může pomoci zajistit společnou, efektivní, kooperativní podnikatelskou činnost s tuzemskými i zahraničními partnery, kteří původně mohli být i konkurenčními organizačními jednotkami,
- ✓ v některých oblastech cestovního ruchu, služeb pro využití volného času a ubytovacích, stravovacích služeb,
- ✓ jsou oblíbenější, než fúze a akvizice,
- ✓ mohou existovat i v rámci různých sektorů, mezi hotely a aeroliniemi, mezi zábavnými parky a místními hotely apod.

Formy koncentrace podniků



Koncern

- ✓ sdružení právně samostatných podniků - tzv. koncernových podniků, jsou podřízeny jednomu vedení,
- ✓ nemá právní subjektivitu,
- ✓ příkladem takového koncernu v České republice je CIMEX GROUP - investice orientuje na hotelové projekty a administrativní budovy. Do tohoto koncernu se také řadí Společnost OREA HOTELS s.r.o. - provozuje největší český hotelový řetězec OREA HOTELS & RESORTS.

Formy koncentrace podniků



Výhody hotelových řetězců:

- ✓ využívání společných rezervačních systémů,
- ✓ společná propagace, průzkumy trhu a jiné marketingové aktivity,
- ✓ konkurenční výhody,
- ✓ možnosti společného investování a úvěrování,
- ✓ množstevní výhody při výběru společných dodavatelů,
- ✓ zavádění metod řízení a kvality služeb,
- ✓ používání loga a značky,
- ✓ ekonomické analýzy vedoucí k efektivnímu provozu.

Formy koncentrace podniků



hotelové řetězce - spolupráce formou:

- ✓ manažerské smlouvy,
- ✓ licenční smlouvy nebo
- ✓ franšízové smlouvy.

Formy koncentrace podniků



Nevýhody hotelových řetězců:

- ✓ ztráta určité samostatnosti v rozhodování,
- ✓ plnění direktiv a standardů daných řetězcem,
- ✓ plnění finančních závazků:
 - platby za služby,
 - platby za členství,
 - příspěvky do společných fondů,
 - příspěvky za rezervace,
 - franchising apod.

Formy koncentrace podniků



Holdingová společnost

- ✓ nazývá se také jako mateřská společnost, ovládané společnosti se nazývají dceřiné společnosti,
- ✓ mateřská společnosti sice může vlastnit 100 %, ale často ji k ovládnutí stačí daleko menší část,
- ✓ příkladem holdingu v České republice může být společnost Rezidence Nové Hrady, a. s. jako dceřiná společnosti holdingu MANE, a. s., Wyndham Worldwide, která je holdingovou společností pro Wyndham Hotels & Resorts, Group RCI a apod.



Formy koncentrace podniků

Nadnárodní společnosti

- ✓ vznikají jako výsledek jak mezinárodního obchodu, společného podnikání, tak i formou zakládání společných podniků apod.,
- ✓ Vyznačují se tím, že mají svá ředitelství v mateřské zemi a pobočky v hostitelských zemích,
- ✓ příklad - společnost CPI Hotels, a.s. - výhradní zástupce nadnárodní sítě Choice Hotels International (USA) a která jí propůjčila franšizu na provoz hotelů značky Clarion pro Českou a Slovenskou republiku.

Koncentrace subjektů



Zvláštní druh koncentrace vybraných subjektů

- ✓ **Klastr** - soubor regionálně propojených společností (podnikatelů) a přidružených institucí a organizací – zejména institucí terciárního vzdělávání – jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti,
- ✓ Klastr - podle agentury CzechInvest - je geograficky koncentrované seskupení nezávislých firem a přidružených institucí, které si navzájem konkurují, ale také navzájem kooperují, a jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti.

Koncentrace subjektů



Klastr

- ✓ při zakládání hraje hlavní roli vždy to, jaký typ převažuje při zakládání klastru – existuje několik hledisek:
 - funkční hledisko,
 - prostorové hledisko,
 - rozvojové nebo inovativní hledisko,
 - tematické hledisko.

- ✓ Příklad - Klastr cestovního ruchu resort Luhačovice.



Procesy sdružování podniků

Wohe (1995):

- ✓ **cíle sdružování podniků** vychází z jeho hlavního cíle, proč podnik byl založen,
- ✓ hlavní cíl - všeobecně se považuje dosahování maximálního zisku, kterého můžeme dosahovat prostřednictvím několika cest.
- ✓ Jedná se především o:
- ✓ omezením konkurence a to díky zlepšení svého postavení v rámci hospodářsko – mocenských vztahů,

Procesy sdružování podniků



Cesty dosahování cílů sdružování podniků:

- ✓ omezení konkurence a to díky zlepšení svého postavení v rámci hospodářsko – mocenských vztahů,
- ✓ dojde ke zvýšení hospodárnosti jednotlivých podnikatelských aktivit na jedné straně, a na druhé straně dojde ke snížení nákladů v podniku,
- ✓ zvýší se konkurenční schopnosti podniku, a to díky zlepšení postavení na trhu a vůči odběratelům a dodavatelům,
- ✓ vytváření organizací (hospodářských svazů), sloužících k prosazování společných zájmů zúčastněných členů, apod.



Způsoby a motivy koncentrace

- ✓ úspory z rozsahu,
- ✓ úspory při pořizování výrobních faktorů,
- ✓ přesuny daní,
- ✓ diverzifikace činností, které povedou ke snížení rizika výkyvů v hospodaření,
- ✓ koncentrace kapitálu a znalostí, apod. (Vochozka, Mulač a kol., 2012).

Vybrané zdroje



SILESIAN
UNIVERSITY
SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA

- ✓ AČCKA, 2017. O Asociaci českých cestovních kanceláří a agentur. [online] 2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.accka.cz/stranky/o-asociaci>.
- ✓ ACK ČR, 2017. Představení asociace. [online] 2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.ackcr.cz/predstaveni-asociace/>
- ✓ AHR ČR, 2017. O Asociaci hotelů a restaurací ČR. [online] 2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.ahrcr.cz/o-asociaci/>
- ✓ A.T.I.C. ČR, 2017. O Asociaci turistických informačních center ČR. [online] 2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <http://www.aticcr.cz/o%2Dnas/ds-1126/p1=2342>
- ✓ Asociace kuchařů a cukrářů České republiky, 2017. Kdo jsme. [online] 2017 [cit. 2017-12-28]. Dostupné z: <http://www.akc.cz/kdo-jsme.php>



Děkuji za pozornost

